

F. t. Danmarks Riges Grundlov

§ 45. Der kan nedsættes kommissioner til undersøgelse af alment vigtige sager. Kommissionerne er berettigede til at fordre skriftlige eller mundtlige oplysninger såvel af private som af offentlige myndigheder.

Stk. 2. Kommissionerne kan nedsættes af Folketinget, hvorefter valg af medlemmer til kommissioner sker efter forholdstal.

Stk. 3. Kommissionerne kan nedsættes af regeringen enten på baggrund fra påbud fra Folketinget eller af egen drift.

Stk. 4. De nærmere regler herom fastlægges ved lov.

Kapitel 7

§ 46. Når statsministeren skal udpeges, indkalder Folketingets formand repræsentanter for hver partigruppe i Folketinget med henblik på, at der kan udpeges en statsminister.

Stk. 2. Efter et nyvalg fungerer den afgående formand, hvis vedkommende er valgt til Folketinget igen, ellers aldersformanden, indtil et nyt præsidium er valgt.

§ 47. Ingen minister kan forblive i sit embede, efter at Folketinget har udtalt sin mistillid til vedkommende.

Stk. 2. Udtaler Folketinget sin mistillid til statsministeren eller regeringen som helhed, skal statsministeren og regeringen træde tilbage. Statsministeren kan dog også vælge at udskrive nyvalg.

Stk. 3. En regering, som har fået et mistillidsvotum, eller som har begæret sin afsked, fungerer, indtil en ny regering er udnævnt. Fungerende ministre kan i deres embede kun foretage sig, hvad der er fornødent til embedsforretningernes nødvendige førelse.

Stk. 4. Efter at udpegning af en statsministerkandidat har fundet sted, skal denne for at kunne tiltræde posten som statsminister for en regering godkendes af Folketinget.

§ 48. Ministrene i forening udgør ministerrådet. Statsministeren fører forsædet.

Stk. 2. I ministerrådet forhandles alle love og vigtige regeringsforanstaltninger.

Stk. 3. Ministrene er ansvarlige for regeringens førelse. Ministrene er forpligtede til over for Folketinget at sige sandheden og må ikke give urigtige eller vildledende oplysninger eller fortie oplysninger, der er relevante for en sags

fremstilling eller opklaring. Deres ansvarlighed bestemmes nærmere ved lov.

§ 49. I særdeles påtrængende tilfælde kan regeringen, når Folketinget ikke kan samles, udstede foreløbige love, der dog ikke må stride mod grundloven og altid straks efter Folketingets sammentræden skal forelægges dette til godkendelse eller forkastelse.

§ 50. Ministrene kan af Folketinget tiltales for deres embedsførelse. Domstolene dømmer i de anlagte sager mod ministrene for deres embedsførelse. Landsretterne med hver tre repræsentanter udgør første instans. Højesteret udgør anden instans.

Kapitel 8

§ 51. Retsplejen skal være adskilt fra forvaltningen. Regler herom fastsættes ved lov.

Stk. 2. Retsplejen skal foregå i offentlighed og mundtlighed, medmindre særlige forhold taler imod det.

Stk. 3. Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden for en rimelig frist. Enhver skal have mulighed for at blive rådgivet, forsvaret og repræsenteret.

Stk. 4. Der ydes retshjælp til dem, der ikke har tilstrækkelige midler, hvis en sådan hjælp er nødvendig for at sikre effektiv adgang til domstolsprøvelse.

Stk. 5. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil pågældendes skyld er bevist i overensstemmelse med loven.

Stk. 6. Straffens omfang skal stå i rimeligt forhold til overtrædelserne.

Stk. 7. Der kan ikke pålægges en strengere straf end den, der var gældende på det tidspunkt, da lovovertrædelserne blev begået, og hvis der efter, at en lovovertrædelse er begået, er fastsat en mildere straf, skal denne anvendes.

Stk. 8. Ingen kan retsforfølges eller straffes to gange for samme lovovertrædelse.

§ 52. Den dømmende magts udøvelse kan kun ordnes ved lov. Særdomstole med dømmende myndighed kan ikke nedsættes.

Stk. 2. Domstolene kan påkende ethvert spørgsmål om loves overensstemmelse med grundloven og forvaltningsmyndighedens grænser i forhold til vedtagne love. Den, der vil rejse sådant spørgsmål, kan dog ikke ved at bringe sa-